

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

29 Eylül 2025

14126

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

34429

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın **Ömer Bolat** tarafından, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince **yazılı** olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

23.09.2025

Gülcen Kış
Mersin Milletvekili

Hükümetin “yerli ve millî üretim” söylemine karşın, otomotiv piyasasında **ithalat rejimi, ek gümrük vergileri** ve çeşitli **ticaret politikası önlemleri** (ilave gümrük vergisi, ek mali yükümlülük, korunma önlemleri vb.) tüketici üzerinde ağır bir mali yüke yol açmaktadır. AB/STA kapsamı dışı ülkelerden ithal edilen araçlara getirilen ek yükler, zaten yüksek olan ÖTV/KDV ile birleşerek otomobil edinimini fiilen imkânsız hâle getirmektedir.

Diğer yandan “yerli” olarak tanıtılan **TOGG'un yurt dışı satış fiyatlarının** Türkiye'deki etiketlerden **daha düşük** olduğu yönündeki yaygın iddialar, fiyatlandırma ve teşvik mimarisinin **tutarlılığı** ile **tüketicinin korunması** bakımından soru işaretleri doğurmaktadır. Ticaret Bakanlığı'nın ithalat rejimi, piyasa gözetimi ve tüketicinin korunmasına ilişkin yetki ve sorumlulukları dikkate alındığında, kamuoyunun aşağıdaki hususlarda ayrıntılı biçimde bilgilendirilmesi gereklidir.

Bu bağlamda;

1. Son 5 yıl içinde otomobiller (ilgili GTİP/HS pozisyonları bazında) için yürürlüğe konulan ilave gümrük vergisi (İGV), ek mali yükümlülük, korunma önlemi ve benzeri tedbirlerin tarih-oran-kaynak ülke/ülke grubu bazında listesi nedir? Her bir düzenlemenin gerekçe metni ve etki analizi kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
2. AB ve STA kapsamı dışındaki ülkelerden yapılan otomobil ithalatında bugün geçerli toplam gümrük yükü (temel vergi + İGV/EMÜ + varsa telafi edici vergi/korunma önlemi) marka/menşe ülke kırılımında nedir? Son 12 ayda bu yüklerde yapılan artışların tüketici fiyatına etkisine dair Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
3. 2023-2025 döneminde otomobil ithalatı için Dahilde İşleme Rejimi (DİR), geçici ithalat, serbest bölge veya diğer rejimler yoluyla sağlanan muafiyet/istisnaların hacmi nedir? Bu muafiyetler, iç pazarda haksız rekabet veya fiyat anomalisi doğurmakta mıdır?
4. Paralel/grey ithalat, stokçuluk, bayi sözleşmeleri ve yetkili dağıtıcı uygulamaları üzerinden tüketici aleyhine fiyat oluşumlarına ilişkin olarak 2024-2025'te başlatılan denetim ve soruşturma sayısı kaçtır? Bunların sonuçları ve uygulanan idari yaptırımlar nelerdir?
5. “Yerli” olduğu iddia edilen TOGG'un yurt dışı satış fiyatlarının Türkiye fiyatlarından düşük olmasına ilişkin iddialar hakkında Bakanlığınızın piyasa gözetimi/inceleme çalışması var mıdır? Varsa; ihracat fiyatı-iç pazar fiyatı karşılaştırması, teşvik/kredi-leasing koşulları ve vergisel-ticari farklılıklar dâhil analiz sonuçları nedir?
6. 2025 ve 2026 yılları için otomotiv ithalatına yönelik yeni İGV/korunma önlemi planınız var mıdır? Varsa taslak oran, kapsam ve başlangıç tarihleri nedir? Bu önlemlerin yerli üretim-tüketici refahı-enflasyon üzerindeki öngörülen etkileri nelerdir?
7. Son 24 ayda ithal otomobillerde menşe saptırması, yanlış beyan, GTİP kaydırma vb. uygulamalara karşı yürütülen gümrük denetimleri sonucu düzenlenen ceza/ek tahakkuk tutarları nedir? Ülke ve firma bazında ilk 10 örnek açıklanacak mıdır?
8. Otomotivde şeffaf fiyat etiketi ve toplam vergi-gümrük yükünün kalem kalem gösterimi için bir mevzuat düzenlemesi yapmayı planlıyor musunuz? Tüketicinin, nihai fiyattaki gümrük payını açıkça görmesi sağlanacak mıdır?